

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár,
1946 augusztus 7Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KOS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁRSzerda
III. évfolyam, 176 számÜnnepélyes keretek között kezdődött meg
a MNSz országos tanügyi értekezleteAz új honépítésében tanszemélyzetünknek kell az élcsapat szerepét vállalja
— mondotta Balogh Edgár a kongresszus száz kiküldötté előtt

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség országos tanügyi értekezlete hétfőn reggel 9 órakor kezdődött ünnepélyes keretek között a MNSz központi székházának nagy tanácstermében. A háromnapos megbeszélésre az ország valamennyi magyar tanügyi szakemberét, valamint az elemi és szakiskolák kiküldöttéit hívták meg. Reggel 9 órakor közel 100 kiküldött jelent meg az ünnepélyes megnyitón. Az elnök, asztalnál foglaltak helyet Csörgör Lajos dr., a Bolyai Tudományegyetem rektora, Hadházy Sándor és Erdélyi Gyula tanterületi főfelügyelők, Gádor Gábor egyetemi tanár, Felszeghy Ödön, a MNSz tanügyi bizottságának vezetője és Balogh Edgár, a MNSz közművelődési bizottságának vezetője. A kiküldötték között, akik Resicától és Lugostól Nagyváradig, Nagyváradtól Kézdivásárhelyig képviselték a magyar iskolákat, ott láttuk többek között Kós Károlyt és Farkos Árpádot mezőgazdasági főiskolai tanárokat, az egyházak képviselőit Beneg Alajos pápai prelátest, Dóczy Ferenc dr. református egyházi tanácsost és Úrmósi József püspöki titkárt, az unitárius egyház tanügyi előadóját.

A MNSz tanügyi bizottsága nevében Felszeghy Ödön dr. üdvözölte a megjeleneket és megnyitotta a háromnapos értekezletet. Utána Balogh Edgár emelkedett szószárra. Beszédében mindenekelőtt vázolta a MNSz másfél éves küzdelmét a romániai magyarság iskoláztatásáért, iskolahálózatának biztosításáért, a magyar tanszemélyzet fizetésének folyósításáért és általában a magyar iskolaügy egyenjogúságáért.

— Ebben a harcban és küzdelemben — mondotta Balogh Edgár — ma, egy év után, a második országos tanügyi értekezletünkön megállapíthatjuk, hogy iskolahálózatunkat biztosítottuk és a magyar gyermekek szinte az országban mindenütt anyanyelvükön tanulhatnak. A reakció minden mesterkedése ellenére sikerült, ha nem is tökéletesen, besorolnunk a magyar tanszemélyzetet és rengeteg nélkülözés és szenvedés után kitartottai részükre az őket joggal megillető fizetést. Nem mondhatjuk azonban azt, hogy ezzel minden kérdésünk maradéktalanul megoldódott. Számtalan elintézendő kérdés van még hátra. Nemesak iskolahálózatunk keretének kibővítése, de még sok fennálló sérelmünk orvoslása. A demokrácia fejlődése folyamán az igények is emelkedtek. Egy év után a mi igényeink is nőttek s így ma talán még több megoldandó feladat áll előttünk, mint az előző országos megbeszélésen.

— Tul a sérelmeken, tul az elintézendő kényes kérdéseken — folytatta — tovább kell küzdenünk most már iskoláink belső szellemének átalakításáért. Küzdelmünknek az iskolákért olyan erkölcsi alapja van, amit külön is figyelembe kell venni. S ez a Magyar Népi Szövetség nemzetiségi politikája. Ennek a politikának alapja a demokratikus népi egység s a coműn demokráciával való reális szövetkezés. A továbbiakban is csak a népi egység lehet tanügyi fejlődésünk biztosítója. Mi azonban csak a demokratikus népi egység alapján állunk. Parasztágunk, munkásaink, haladó értelmiségünk, intézményeink szilárd egységének alapján, amelyben semmiféle reakciós elemnek nincs helye. Mi nem ismerünk és nem ismerhetünk megalkuvást a reakció elleni küzdelemben sem a magunk sorainban, sem a magunk sorain kívül s éppen ezért van reményünk a még fennálló sérelmek teljes kiküszöbölésére.

Balogh Edgár a továbbiakban arra mutatott rá, hogy mi a követelménye demokratikus népi egységünknek az iskolahálózatban. Rámutatott arra, hogy isko-

láink belső életének, szellemének, tantervünknek és tankönyveinknek demokratizálásán kívül, mely kérdések megbeszélése ennek az értekezletnek egyik feladata, szakiskolai hálózatunk megteremtése az egyik legelső követelmény. Elmondotta, hogy iskolai küzdelmeinkben és tárgyalásaink során kifejeztük ama kívánságunkat, hogy magyar iskolákban magyar tanerők tanítsanak és a magyar iskolák felett az igazgatást szintén magyar tanügyi emberek végezzék el a tanfelügyelőségtől kezdve egészen a minisztériumig. Sokan azonban teljesen függetlenül akarták az államtól a magyar iskoláztatás kérdését s amolyan magyar iskolaautonómiára gondoltak.

— A MNSz politikája azonban — hangsúlyozta Balogh Edgár — az volt és az ma is, hogy iskoláinkat, mint az állam adófizető polgárainak iskoláit az államnak kell eltartania. Az állam kell kötelezettséget vállaljon értük. Mi tehát nem vagyunk hivői semmiféle elszigetelődésnek, de nem vehetünk elszigetelődésnek vagy soványkornak román részről sem, ha ugyanakkor ragaszkodunk ahhoz, hogy a magyar iskoláinkat az óvodától az egyetemig s a minisztériumig munkahelyekig a mi demokrácia magyar embereink intézzék.

Balogh Edgár a továbbiakban rámutatott arra a kifogásra, hogy állítólag túlságosan sok a magyar iskola az ország bizonyos részeihez viszonyítva. Pzzel kapcsolatban határozottan rámutatott, hogy a MNSz teljes iskolahálózatunkhoz ragaszkodni s ha vannak elmaradottabb vidékek, ahol kevesebb az iskolák száma, a demokráciának arra kell törekedni, hogy a nemzetiségek károsodása nélkül tegyen meg minden ezeken a helyeken is a kultúra fejlesztése érdekében.

A továbbiakban a szónok a romániai magyar szakiskolák kérdésére tért ki, hangsúlyozva, hogy népi demokráciánk nek nem érdeke egy tisztán lajeiner, polgári értelmiséget kitermelni. Eppen népi szempontból kell arra törekednünk, hogy mezőgazdasági és ipari szakiskoláinkat és szakiskolai hálózatunkat a lehető legmagasabb fokra fejlesszük. Rámutatott arra, hogy eddigelé nem szenteltünk kellő figyelmet iparostanonciskoláink kérdésének, másrészt földműves iskoláink utja

valóságos kálvária volt.

— Ezen a helyzeten sürgősen változtatni kell — hangsúlyozta Balogh Edgár. — *Mezőgazdasági Főiskolánk felállítására, amely szerves összefüggésben áll egész iskoláztatásunkkal, tovább semmi körülmények között sem halasztható.* Amál is inkább, mert Groza Péter miniszterelnök határozott ígéretet tett erre, azonban a egrenajtas vajahol a minisztérium utvesztőiben elveszett. Kötelességünk tehát elemi, közép- és felsőiskolai tanszemélyzetünknek csakugy mint egyházainknak, amelyek eddig is kiváló példáját tanúsították a szakiskolák iránti megértésnek, hogy együttesen küzdjünk Mezőgazdasági Főiskolánk felállításáért és mezőgazdasági és ipari középiskolai hálózatunk maradéktalan kiépítéséért.

— Nagy dolgról van szó — mondotta befejezőképpen Balogh Edgár. — A demokrácia se többet, se kevesebbet nem kíván ma tőlünk, mint egy új honfoglalást a szó nemes értelmében. Biztosítását annak, hogy végre itt helyben a saját földünkön emelkedhessék fel a nép s ne kelljen idegen világot fel keresnie a boldogulás utját. Ebben az új hon és otthon megteremtésében éppen tanszemélyzetünknek kell az élcsapat szerepét vállalnia.

Balogh Edgár mély hatást kiváltó beszéde után az értekezlet megállapította a napirendet, kimondva, hogy az értekezlet során foglalkozni kíván a már tervbevetett kérdéseken kívül a magyar teológiák, a felzárkó iskolák és pályaválasztás, valamint a mezőgazdasági továbbképző tanfolyanok és az iskolán kívüli népművelés kérdésével is. A napirend megállapítása után a nap folyamán Kelemen Béla dr. egyetemi előadó az erdélyi magyar felsőfokú oktatás, Nagy István zeneművelésztői főiskolai tanár a kolozsvári állami zene- és színművészeti főiskola, Fós Károly a magyar mezőgazdasági főiskola, Csikéti Ernő gépipari szakiskolai tanár a hiányzó műszaki főiskolák és Szolnoki Sándor festőművész az erdélyi magyar képzőművészeti oktatás kérdéséről tartott előadást. Az egyes előadásokat s a velük kapcsolatos kérdéseket az értekezlet részletesen megvitatja.

A volt csatlósállamokat hivatalosan
meghívták a békeértekezletre

PARIS. — (Rador) A volt csatlósállamok hivatalosan meghívást kaptak a békeértekezletre. A volt csatlósállamok a békekonferencián ismertetik álláspontjukat, a békeszerződés tervezetével kapcsolatban.

A Japán elleni győzelem
napja

WASHINGTON. — (Rador) Truman elnök augusztus 14-én, a Japán elleni győzelem napját az Egyesült Államok győzelmi napjának nyilvánította.

A szavazás kérdésében
hozandó döntést szünetel a békeértekezlet
teljes ülészaka

PARIS. — (Rador) A békekonferencia ügyrendi bizottsága hétfőn is a szavazás módjainak kérdését vitatta. A négy külügyminiszter tanácsa — mint ismeretes — a kétharmad szótöbbség rendszerét ajánlotta. Ez azt jelentené, hogy a négy nagyhatalomnak csupán négy további szavazatra volna szüksége ahhoz, hogy a

kétharmad szótöbbséget megkapja. Ezzel szemben több kis állam az egyszerű többség elvét kívánja érvényesíteni. MacNeill angol megbízott áthidaló javaslatot tett, mely szerint bizonyos határozatokat a kétharmad többség elvén, másokat egyszerű szótöbbséggel fogadjanak el. Ezt az áthidaló javaslatot az Egyesült Államok megbízottja is támogatta. Támogatta az angol áthidaló indítványt Délafrika és Kanada képviselője is. A döntésig a békeértekezlet teljes ülésének munkálatai szünetelnek.

Lemondott a török kormány

ANKARA. — (Rador) A török kormány lemondott. Szaradzoglu lemondásának okát abban látják, hogy a két héttel ezelőtti választásokon a török demokrácia párt minden esalás, urnalopás és terror ellenére jelentős sikert aratott. Vajószínűnek tartják, hogy Izmet Inönü Szeket volt hadügyminisztert, a kormány-part jobboldalának vezetőjét bízza meg kormányalakítással. Legújabb hírek szerint az ujonnan megválasztott 62 demokrácia képviselő is lemond mandátumá-

Szociáldemokrata párttag
levele a magyar egységről

Tisztelt Szerkesztőség!

Az utóbbi időben pártunk hivatalos lapjában, az „Erdély”-ben gyakran látott napvilágot olyan cikk, amely egyáltalán nem szolgálta sem pártunk, sem pedig a munkásság egyetemes érdekeit.

Meg vagyok győződve és azt hiszem, hogy még mások is pártunk tagjai közül, hogy ezek a burkolt, vagy nyílt támadások a Magyar Népi Szövetség ellen nem képviselik pártunk hivatalos álláspontját ebben a kérdésben, mert ha ez nem így volna, ez azt jelentené, hogy pártunk vezetősége nem tudja, vagy nem akarja felismerni a jelen idők politikai törvényszerűségeit, nem tudja azt kellőleg mérlegelni és nem követi azt az irányt, amit megkíván országunk demokratizálása és a haladásért küzdők egyetemes érdeke.

Pártunk azon vezetőinek, akiknek tovább eze a cikkek megjelentek, tudniuk kell azt, melyek azok a körülmények, amik a Magyar Népi Szövetséget arra készítik, hogy önálló listával induljon a választásokon. Vannak és lesznek a jövőben is különleges nemzetiségi érdekek, különleges nemzetiségi problémák mindenfelé, ahol nemzetiségek élnek együtt. Tehát, ha a Magyar Népi Szövetség úgy határozott, hogy önálló listával megy a választásokra, ez azt jelenti, hogy a Magyar Népi Szövetség vezetői tisztában vannak az erdélyi magyarság nemzetiségi és politikai érdekeivel és ezeket mérlegelve jutottak arra az elhatározásra, hogy önálló listával induljanak.

Mi magyarok munkások, földművesek, értelmiségiek tudjuk azt, hogy csak egy valóban demokratikus, a népen alapuló kormány biztosíthatja és fogja biztosítani az erdélyi magyarság politikai, gazdasági és kulturális jogait és azok szabad fejlődését. Azt is tudjuk, hogy a Szociáldemokrata Párt, mint a munkásság egyik nagy pártja, egyik élharcosa s egyben biztosítója országunk demokratizálásának és az itt élő nemzetiségek jogbiztosításának. Azonban tudjuk azt is, hogy országunk demokratizálása az évtizedes fasiszta mérgezés után nem könnyű feladat, nem megy mároly holnapra, hanem évtizedek munkája fogja ezt megvalósítani. Az erdélyi magyarságnak viszont vannak olyan természeti problémái, amelyeknek megoldása nem várhat addig, vagyis a jövő kitátásáért nem tározzhatja fel a jelen érdekeit.

Az erdélyi magyarságnak kötelessége önállóan is harcolni országunk demokratizálásáért és az itt élő magyarság nemzetiségi jogainak biztosítására.

Bünc könnyelműség vagy rosszindulat a Magyar Népi Szövetség vezetőségének erőfeszítéseit „magyarokodásnak” nevezni, ugyisintén a Magyar Népi Szövetséget a múlt Magyar Pártjával nem csak összehasonlíthatni is, a Magyar Népi Szövetség vezetői közül sem egyet ismerek, akik a Horty-rezsim alatt sikraszálltak az északerdélyi románság jogáért, éppen pártunk keretében, tehát nem lehet megvádozni őket azzal, hogy nem jó demokráciák vagy hogy nem tudják azt, hogy az itt élő magyarságnak melyik a helyes útja a demokrácia, a jövő felé.

Az erdélyi magyarság hosszú idők óta most először követ helyes irányt és tesz eleget társadalmi hivatásának. Most először nem vezeték Bethlen György grófnak, báró Bánffyknak, gróf Teleki Béláknak, akik igyekeztek tényleg és az erdélyi magyarság igaz érdekeitől távol álló, degen célok felé vezetni. A Magyar Népi Szövetség vezetése alatt az erdélyi magyarság elindult azon az úton, amely a népek közötti megbékélés felé vezet, történelmi hivatásának megfelelően azon az úton, amit Petőfi Sándor, Ady Endre és a többi nagy szellem számára kijelölt.

FARKAS GYULA,
szociáldemokrata párttag

ról, tiltakozásul a választásokon elkövetett visszaélések ellen.

A budapesti rádió jelentése szerint a Szaradzoglu-kormány lemondása Londonban kínos meglepetést keltett.

Országos választási értekezletet hívott össze a Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága

KOLOZSVAR. — A MNSz központi végrehajtóbizottsága az elmúlt pénteken, augusztus 2-án gyűlést tartott, amelyen a folyó ügyek mellett a közelgő választások kérdésével foglalkozott. A választásokkal kapcsolatban a központi végrehajtóbizottság elhatározta, hogy augusztus 7-én, szerdán országos választási értekezletet tart Kolozsváron.

A pénteken tartott ülésen a központi végrehajtóbizottság kijelölte az egyes megyei választási kerületek felelős vezetőit. A kijelölt választási felelősök a szerdai értekezlet után azonnal a számukra kijelölt munkaterületekre utaznak.

A központi végrehajtóbizottság a továbbiakban úgy döntött, hogy augusztus 11-én a MNSz összes megyei szervezetei megyei értekezletet kötelesek tartani, melyen részt kell venniük az összes helyi szervezetek politikai felelősei, vagyis az elnökség. A megyei értekezlet naprendje a központ által megadott utasítások felelőssége, valamint a választási harc megkezdéséhez szükséges előkészületek megbeszélése és a tervszerű egységes irányítás kidolgozása.

Megtámadták a nyomdászok Maniu hivatalosának, a „Dreptatea“-nak kizsedését és kinyomtatását

BUKAREST. — A „Dreptatea“-nak, Maniu hivatalos lapjának a Bagdasar professzor emlékét bemocskoló epigrammája következtében és a lap állandó munkás- és népellenes uszítását megelégtelve, a nyomdai munkások megtámadták a lap további kizsedését és kinyomtatását.

Hivatalos jegyzőkönyv felvételével határozták el a romániai népek életében oly fontos lépésük megtételét. A jegyzőkönyvet a „Dreptatea“ Rt. nyomdai műintézet valamennyi munkása, munkásnője és tanoncja aláírta.

Augusztus 15 a földreform-sérelmek orvoslásának végső határideje

Magyarlakta vidékeken magyarokból kell megalakítani a földreform-bizottságot

KOLOZSVAR. — A földreform körül felmerült sérelmek orvoslására a MNSz közbenjárására a földművelésügyi minisztérium július 7-i kelettel 2746. szám alatt a következő rendelkezést adta ki:

„Szigorúan alkalmazni kell az 1015/1946. számú miniszteri határozatnak azt a rendelkezését, mely szerint a magyar lakosságú községekben, járásokban és megyékben a földreformbizottságokat a magyar lakosság sorából kell megalakítani. A kisajátítások elleni fellebbezéseket az 1015/1946. számú határozat alapján kell megszerkeszteni és beadni, azokat a bizottságoknak 1946. évi augusztus 15-ig el kell bírni. A kisajátít-

tásban érdekeltek értesítendő, hogy fellebbezéseiket kelendő időben nyújtsák be. Azokat a megyei, járási és helyi bizottságokat, amelyek a jelen rendelkezéshez nem alkalmazkodnak, feloszlatták és a vétkeiket, mint szabotálót, megbüntetik. Az 1015. számú határozat alapján a földreformbizottságokhoz beadott fellebbezéseket a jelen határozat szerinti összeállított bizottságok hivatottak elbírálni.

A MNSz országos központja a földművelésügyi minisztériummal kapcsolatban felhívja összes vidéki szervezeteit, hogy mindenhol a lehető legnagyobb nyomással sürressék a földreformbizottságokba a magyarság képviselőinek számarányuknak

megfelelő bevonását és az 1015. számú határozat maradéktalan alkalmazását. A földreform során sérelmek szenvedtek figyelmeztetést arra hívja fel a MNSz központja, hogy a jogaikba való visszahelyezésük iránti kérésüket a lehető legrövidebb időn belül adják be az illetékes földreformbizottsághoz, hogy az a fenti határidőben elintézhető legyen.

A sérelmes határozatokat továbbra is azonnal közölni kell mind a földművelésügyi minisztériummal, mind pedig a MNSz bukaresti irodájával (Calea Victoriei 128/a II. emelet). A MNSz-hez küldött panaszokat minden esetben láttamoztatni kell az illetékes helyi szervezettel.

Medgyes magyarsága a szász tengerben, a reakció tüzeiben is Petőfi útján halad

MEDGYES. — (Kiküldött munkatársunktól.) Amilyen jól indult a tavasz Alföldi és Kisküküllői sarkán, most olyan nagy az elkeseredés. Mintha valami ismeretlen átok sújtaná ezt a vidéket, egyre csak nem akar eső lenni s a felhők, ha arra is szédelegnek hébe-hóba, nyomban ejeszlanak, míg lassan sivar pusztává válik az egész határ.

A vonat ablakából vizsgáljuk a felporzott tájat. Körös-körül sápadt az egész határ. A lapályban még csak a kukorica tartja magát, de már az oldalakon az is leégett és ha idejében nem jön eső, legfeljebb száraz takarmány lesz belőle. De azt mondják, hogy a buzatermés sem volt kiadósabb. Medgyesre tartó öreg gazda panaszkolja, hogy a legjobb földeken még a vetőmag sem terült meg, de olyan is volt, aki az arasznyi magasságban leszáradt buzát egyszerűen alászántotta.

Most éppen egy hatalmas legelő mellett robotog. Szívfacsaró kép: Egy csorda közvetlen a vasútvonal mentén keres meg valami harapni valót. Beljebb még a növényzet gyökere is kiégett. És ez így van egészen a Marosig. Mondják, hogy Radnóti környékén már az állatok is pusztulnak s hogy a legelőhiány miatt kárba né veszzenek, levágják vagy más vidékre viszik eladni potom áron.

Veszeleiben a medgyesi szüret

Medgyesre érve aztán megtudjuk, hogy a szárazság már a városkörnyéki szőlőket is megölte. Ahol nem volt alkalom a mesteres öntözésre, ott máris hullnak el a féltetten megfogyasztott szemek s az oldalakban gyökerestől ég ki a szőlő. Pusztulnak a velemények is. Az esőhiány következtében már a nyár elején kihaltak egyszer az úgyások s ha még soká késik az eső, kipusztul a második ültetés is.

A Magyar Népi Szövetség elé érve mégis jó kedvben találjuk a medgyesieket. Nagy ünnep van ma a városban: Petőfi halálának 97-ik évfordulójára készülnek és ilyenkor egyetlen nagy családta válik minden magyar.

— Mi tudjuk csak igazán mit jelent számunkra ez a nap — mondja Kajlik József, a szervezet megyei elnöke.

Majd, hogy többet is értsünk, elmondja, hogy az Antonescu-rendszer alatt közművelődési törvénybe került az, aki számára merje venni ezt a nevet.

— Sokan még most sem nagyon szere-
tik — veti közbe egy másik rendező. —
A szászok olyan görbén néznek ránk, ha
Petőfit emlegetjük, mintha csak tudnák,
hogy mennyire „szerette” őket. Azt tart-
ják még most is, hogy az a sok átok
azért szállt a németekre, mert Petőfi így
akarta.

Beszélgésünket aztán a megyei elnök telefonálása szakítja meg. Egy a fogság-
ból nemrégiben visszatért panaszos í-
taember érdekében beszél a várossal.
Most jött haza nemrégiben s egy városi
tisztségviselő semmiképp sem akarja elismer-
ni állampolgárságát. Minden irata megvan
s mégsem. Ide küldték a szervezethez,
mert hát hová is fordulhatna máshova?

A tisztségviselő álláspontja azonban az el-
nök kemény szavaira sem változik: Men-
jen Északerdélybe, mert a rendelkezés csak
az odaválásiakra vonatkozik — jön kur-
tán és furesán a válasz. Az elnök azonban
nem nyugszik bele s visszavágja, hogy
az ügy csupán jóindulat kérdése, ami úgy
látszik bürokráciába fulladt. Aztán elkül-
dji a fiút azzal, hogy pár nap múlva — a
hivatalos lappal a kezében — személyesen
megy fej a városhoz elrendezni az ügyet.
Ugy is lesz még dolga a csendőrségen is,
de erőtől már csak újabb kérdéseinkre tá-
iékotlat.

Megtudjuk, hogy a segesvári Petőfi-ün-
nepségről hazatérő medgyesieket ért feyy-
eres támadásról van szó. Utban haza-
felé, Földvár közszéknél történt, hogy
egy Muntanu nevű őrmester, minden ek-
nélkül belezott a medgyesi autóba, sze-
rencsére azonban a golyó eltévedt s így
az autó oldalának és az egyik utas öltö-
nyének kilyukadásán kívül más baj nem
esett.

Magyar listán, Petőfi szellemében

A székház kertjében közben feljelenköl
az élet. Lemenőben van már a nap s az
ifjak nagy fázban sietnek befejezni a szin-
padot. Aztán zsufozásig telnek a kerti
padosorok s már lebben is a függöny.

„Ejjen az igaz szabadság” cseng szót a
Kamilli páter vezetése alatt lévő dördü-
hangja, majd az „Egy gondolt bánt en-
gemet” idézi a szabadságharc csatáját.
A központi kiküldött ünnepi beszéde jön
most. Koményi szavak tárják fel a törté-
nelmi tanulságot s hívják fel a figyelmet
az akkor elkövetett hibák elkerülésére.

— Megtettünk-e mindent — kérdezi a
szónok —, hogy a szabadságharcot meg-
szakító okok ma már ne létezzenek?

A felelet a tömeg szeméből sugárzik.
Medgyes magyarsága egységes és készen
áll, a közelgő választásokon ma-
gyar listára szavazva kivége részét a
48-as hagyományok beteljesítésére.

A tehetségek városa

A műsor többi számai is azt igazolják,
hogy ez a nép lelke mélyéből áldoz a köl-
tőnek. A Népi Szövetség tagjaiból alakult
vonósnégyes és a szervezet műkedvelői
nagyvárosi színpadra is beilleszenek. Pe-
dig csak egyszerű dolgozó s munkás em-
ber a színdarab írója is. A nemszűnő
tapsviharral fogadott négyfelvonásos után
szerény iparosíju áll a függöny elé: Pető
László fiatal szabósegéd, a színdarab
írója.

Meleg érzés önti el a lelkünk, ha arra
gondolunk, hogy mire képes ez a marok-
nyi nép saját erejéből. De még ez se min-
den. Az egységes gimnázium igazgatója,
Kölonce Tibor református lelkész, büsz-
kén állítja, hogy a medgyesiek semmiért
sem járnak a szomszédokhoz. Aztán elmond-
ja, hogy az iskolaévtárhoz ünnepségen egy
másik östehetség, Béres András gazszere-
lő segéd „Miért is kell iskolába járni”
című darabját mutatták be s bizony volt
könnyhullatás a nézőtérben. Megtudjuk
aztán, hogy a gimnáziummal is csak ma-
gukra vannak. Bár többször is kérték
már legalább egy tanárt igazgatónak, ez-
ideig maguk látták el a tanítási is. Med-
gyes magyar lelkészei és tanítói.

De azért nem esügednek. Ujabbán ta-
noncskoját akarnak felállítani s ha kell,
iparosok bevonásával, itt is vállalják a
tanulást, csak legyen meg az intézet. Az
iskola szervezését páter Serecs Szolán
vállalta, ki maga is első perctől részt vesz
a MNSz közművelődési munkájában.

Mintha csak egy szép álom lett volna
medgyesi látogatásunk, úgy indultunk
ki másnap hajnalban az állomásra. A vá-
ros üvegyára, a börgyár és a vegyjüze-
mek kórusban fújták a határ és amikor
felszálltunk a vonatra, arra gondoltunk,
hogy ez a kisváros ennyi sok üzemmel,
gázutakkal, ilyen törekvő és öntudatos
néppel rövidesen fejlett, nagy iparvárossá
emelkedik.

BALAZS PETER

Közkegyelmi rendelet jelenik meg a békeszerződés aláírásának napján

BUKAREST. — A békeszerződés közeledő aláírásával kapcsolatban a kormány nemcsak külpolitikailag, de nagyhorderejű bepolitikai intézkedéseket is tett. A békeszerződés aláírását követő napokban megszűnnek működni a hadbíróóságok.

Az összes olyan pereket, amelyben a vádlottak polgári személyek, a katonai igazságszolgáltatási szervektől átteszik a polgári bíróságokhoz és az újlag felállítandó katonai törvényszékek csak a katonai jellegű bűntényekben fognak itélkezni.

Az 1944. évi fegyverszüneti egyezmény és Németország fegyverletétele még nem szüntette meg Romániában a hadállapotot, amely csak a békeszerződés aláírásával ér véget. Ennek eredményeként számos, a háboru idején életbejuttatott helyi rendelkezés — főleg a kikötőkben és a határvidékeken — még ma is érvényben van. Így érvényben van a munkamozgósításra, a katonai rendőrségre és a katonai szállásokra és ételmezésre vonatkozó rendelkezés. A békeszerződés aláírásával ezek a rendelkezések mind hatályukat veszítik.

Tekintettel arra, hogy a békeszerződés a haditermelésről is intézkedik, a katonai jellegű gyárak, a kereskedelmi piac részére termelő intézményekké alakítják át. A hadsereg részére feleslegessé vált nagymennyiségű elsőrendű nyersanyag a polgári szükséglet kielégítését szolgálhatja. Így főleg nagymennyiségű vas, ólom, réz, gyapot és mások.

A katonai létszám csökkentése következtében a hadügyminisztérium költségvetését az első hónapokban 40, majd 60 százalékkal fogják mérsékelni, a jövő évi költségvetését pedig a jelenleginek 75 százalékkal csökkentik. A román hadsereg egységes létszámának lecsökkentése és a szövetséges csapatok kivonása számos, ma rekvirált helyiség felszabadulását fogja eredményezni. A katonai egységek részéről jelenleg elfoglalt helyiségeket visszaszadják a közintézményeknek, amelyek ma magánépületekben tevékenykednek. Főleg Bukarestben így módon lényegesen enyhülni fog a lakáshiány.

A katonai szolgálati időt általában jelleggel és mindenki részére egy évben állapítják meg. A hadügyminisztérium nevét „Katonai szervezési minisztérium“-ná változtatják át.

A kormány tagjainak az a végeménye, hogy a békeszerződés aláírásának napján — mely a népek új élete megkezdésének időpontja is lesz —, széleskörű közkegyelmi rendeletet adjanak ki.

Lelkes MNSz-értekezlet Biharpüspöriben

NAGYVARAD. — Népes értekezletre gyűltek össze vasárnap Biharpüspöri köz-
ségben a MNSz vezetői és lelkes tagjai.
Az értekezlet megnyitása előtt Lovadi La-
jos községi bíró számolt be a közkegyelmi
jövátételei gabonabeszolgáltatásáról szóló ren-
deletről. Ezután Móna József, a MNSz helyi
elnöke megnyitotta a gyűlést és üdvözölte
a megjelenteket. A nagyváradi központ
részéről Kovács Elek megyei felelős ismer-
tette a MNSz céljait, különösen a vá-
lasztásokkal kapcsolatosakat. Ezután
Szabó Ferencné a nők munkájának fontos-
ságára mutatót rá. A mindvégig lelkes
hangulatban folyó gyűlés résztvevői nevé-
ben Kiss László titkár mondott köszönetet
a kiküldötték értékes és hasznos felvilágo-
sításáért.

Med. Univ.

Dr. Sandberg József

Bel- és nemibetegségek szakorvosa

visszatért és rendel mint azelőtt.

Kolozsvár, Erzsébet-ut 4 szám.

1-4, 6-8.

Általános és nemzetközi
Szállítási Vállalat
Szabadság-tér 27. Telefon 617.

